

TRACTATVS
ILLVSTRIVM
IN VTRAQUE
TVM PONTIFICII, TVM CÆSAREI
iuris facultate Iurisconsultorum,
De Contractibus licitis.

EX MVLTIS IN HOC VOLVMEN CONGESTI,
additis plurimis, etiam nunquam editis, hac nota designatis;
& multò, quām antea, emendatores redditi;

Summarīs singulorum Tractatuum locupletissimis illustrati.

INDICES ACCESSERE ITA LOC VPL E S,
vt omnes materia, quæ sparsim leguntur, facilimè distincte Lectoribus apparent.

TOMI VI. Pars II.

VENETIIS, M D LXXXIII.

Stephani Forcat. De Mora, & eius effectib.

ne legit sed considerant lex, durius esse p^{ro}p^{ri}a modicas penso-
nes quas emphytheuta noctis in competitione fractum p^{ar}at,
qua in laudosis dñi recognitione, p^{ro}p^{ri}o toto priuato, anno
uno, id est p^{ri}oritate triennib^e, & tunc verius morte excusari, iuxta
d^{icitur} iuram ad quam te retulit anchora Iustinus natus mo^{re} quam
mortis constitutio n^e in eternis p^{ar}acio mercede, ut q^{uo}dam falso
acutum ait, id est quoad verius morte excusatione quod cū iusti
dissemis ut morte deprehendatur, nō ambitione p^{en}sia adipicen-
da veniat glorie ad isti sufficiens.

19. ^t Evidenter tamen probant in tractatione pecunia data, ut ad diocesanta solus libe pena certe pecuniae apud eum ille Africani in l. tractatione. sed de aci dies u. ibi in principiis expressa mentio est, & quod certe praefixa, ut in exemplis mox ibidem in tractatione patet, ut videlicet certa dia datus in usitatis & ruribus fundi lege cum misericordia & pietate incepit, si sua die peccatum non in ratione numerata, minorare emptore. Addo ego Pauli enuntiatio qd in dictionem fratrum exortat uequit de pecunia transire vobis loquens cu die & pena, ubi dies ad certam pertinet, nec mora patitur purgari. I. fidei nunc. sicut non magis qd illud die fidei verobligat eod. Iurisconsulto Paulo auctore, id hoc amplius grauatur mora in d. tractatione, tenus creditorius iugiter comitatus debitorum, & primita ita uel uoce cōpellat, odo qd pluvias opis maiores vobis as debitor pederet. L. 45 nec pignora uel de qua sit. secu.

20. ^t Ad eadem fratrum recta cōtempora morte purgatione post diem cum peccata pluribz. V. pia, in l. Celsius ille de recepto arbitrii, reconsuētus, qd hinc in d. tractatione post die ab arbitrio ex cōsideratione solemnitatis commissari pignus ab eo, & dare illius facere, si p. cum steterit, quantumvis intra die dare, licet ibi pena a dicitur. Secundis presumptionibz. adiudiceret, die vero ab arbitrio iurisdictionis experite. Nec obiectum est, qd cu dies & si, & en. ubi ante litigio corestaram, si actoris non inmediata mora pungat, qualibz. etiam poena p. parte cōscripta, sed no dies ab arbitrio, vñ modicu quoddam p. paendi finit arbitrio suu intelligi planus vaguus incertumq; non a lege p. statutis: lex n. die penamq; p. rigens in flexibiliis est. L. 2. C. de iure emphaty. v. paret in illis ut p. modico, sic n. vocat ibi quadruplicem, dato iudicari. I. debitori, ff. de iudicio. L. 2. C. de iure. iei iudic. quantumvis diei p. pena non habeat, sed vobis retulsa: qd si lex nihil tibi p. invenit in l. q. Romae s. Flavio, de verb obli. L. in p. in. ff. de pena leg. & in d. s. ff. si cu dies ff. in iudicis at bistro illud reliqu p. libito laxitatis aut minuūtis varietate razo de pionatu, vel ex qualitate debiti. L. 1. ff. de iure delib. L. 2. de re iud. illi lex expresse iudicavit genitrat die a se datu p. in dicto ex ea tēperari. non cūquid de iud. d. 1. 2. de re iudi.

21. ^t Itaque non est hic opus longa disputatione, qua disquini, an in fraude legis factu durios vindicet retracteturve qd in fratre hoīs. I. libertus minor, ff. de in. patro. & an durius cu lege, qd cu hoīe agat: maxime cu in d. libertus. vbi cunq; legi traxit, illuc quoq; hoī standet. I. prius a liberto alienante, id hoc est per denos latius vagati, non utrō p. gaudiū itinere. Videndum nāque est. Quā fuerit cu p. libido legislatori, ut potest cu ēt in tpe lex se cōtent patiēt a iudice, & reprehēdat, qd agere p. penitienti, non puniat. I. 5. hidam, ff. qnq; appel. fit. L. 7. 6. ad tpi. ff. de interdicto & rel. & de hac re tēpetitiva plura cōmemorabo: non eadem vbi que legis est patiēt, passim namq; indignatibz intra tps. nō moriēt. L. 2. de usur. ret. iudic. C. L. si qd in suo. C. de inof. test. & in die cuiuslibet poena p. appositione, qd p. uenit poruit, & desiguit nomen, ne poena in cūteret, v. in d. s. de in. empolyt. vbi tis lex vtrō cedit partioni in diuersum quētē sup expedicē moratore irra aliqui di. lex ergo aliqui p. fa malus: nō cuāt leueritate coacte familiā, sed iracif. aliqui, aut cu expedit, māfōscit.

22. ^t Vt videntur die poenac: addita ei qd se listere in iudicis p.

misit, vel et alii iniuriam agis fidei ius sitione noſte, purgare morta
licet. I. enī post tres f. si q. cautionib. l.ancimus. Quod fidei ius
foris, q. nō perinde acerba est lex circa p̄parandā iudicij, ac
in definitione eiusdem: nō nec finis absolutoria lē prepartans
ira mutari. I. diligenter ut diuinis malis qd. nullis f. de re iudic. &
maxime in die p̄sentatione. I. dicere. S. h. t. de receptabilit. Ferg.
quos dicit cū poena nō impedit morti ex consensu lē coteſita
tā i. testamētis an q. b. annū singulos aliquā relinquit sub cer-
ta poena. n. i. Johani vi plurimi relictā p. annorū numero exiliū,
licet aliter ita ut in cōcōnib. L. i. t. ch. 3. f. f. de verb. olois
eo spectat. I. d. de penū leg. in ver. q. li in annotatiōnib. l. hec
monstrat aliud diuinissimū ibi iudicēt q. si in annos singulos pe-
nū dare iudicis sit. & nisi deterrit, pena summa poenitiationē dī in pri-
mo anno de certis, integrā penā in secundū, p̄ portione multipla
cum annorum, quos legatarius viuere potuerit. summa distri-
buerit, sed illoca literatur quia in primo parendi tempore nō
obedivit, otiozimodo poenam dare adiungit.

Vnum non obliuiscor, quoniam multos angit & futilissimam
redarguit in d.l.magna.C de ph. litimis, vbi iuste mifificia laflat
refocat oblituritate veterum, siue non purgabili morta post diem
adiectionis pena translatum, tunc in vereres oes uno ore falli sint
iusti in d.l. Cellas de rcepto arbitrii. Iraeclitiae de auct. eti. si gemitus
fori aut dicit obijicit, fuerint eius iniurias pepercere, et ad diem de
verbis obl. Ceterum in pitor futilissimum gloriam si aliquid flatui
se ppter antiquum, non induit illi more pp.dicere cum poena acuenda,
sed lenitatem potius addat n. in f.d.l. magna ratione cohubeat p-
cedentia, ut temp. folerti cum p. Sicut ciliquis. Et de leg. si quis p-
misit, neque memoria tenere id apud promisit, debuit: non expe-
ctare a creditore adiutorio.

Ergo si patet p̄missorē vel eius hunc ē memorē esse ac
quire dīc & penā adūtantis, exculpari nō in quā poteris a pe-
na, quod iure p̄ficio vix recipere dīc. I. dīc. & I. fī de nautic.
scōnōr. vbi poena cōmūtūt aduerterē p̄missorē p̄missorē dīc mor-
te p̄a letentis eutrophiū negat iuris colūtū ipsam purgari
ex equo & bono posse, vt obliuoni vitio lāne q̄ humāno igo
fēctū. A rīto dīc q̄ res p̄gn. obli. sicut in lēcī t̄pūl. de verō obli-
ti ad dīc opus facere p̄missorē aut penā dārī, quā nō potest dīc la-
xius t̄pūl. t̄bī cōccelerī, p̄cūlā cōmūlā qđe fūlīcēt̄lā, non
quānō t̄bī exquiratis plēna exceptio denegat p̄missorē. I. sī q̄
cautionālūnāt̄lā obliuīt̄lā p̄missorē a t̄bī amōderē & iustificātū
explanationē mōdes oēs discūlūt̄lā, iunctā lōt̄lā, in h. fī de fe-
rīs, q̄ p̄q̄ id alterius locū t̄succēdūt̄lā iustīt̄lā fāt̄lā ignoratū
eōrū, q̄ testator fecit. Et non in dīc q̄t̄lā p̄missorē ab eo ali
debeat, sed an debeat. I. q̄ in alterius fī de reg. iut. vñ. si liutes a
creditorē nō hab. certior aū dīc p̄cōndit̄lā t̄bī poena p̄missorē per
defunctū, cōfati potēt̄lā ignoratū. Idē si p̄missorē q̄ eōam
iutā a nōs quisq̄ agnūt̄lā daturā mē sub poena, eōam exi-
dīcēt̄lā p̄missorē memoria nō in p̄p̄t̄lā allegabō. I. vnde p̄būlātā
I. petregrē. fī de acq. poss. Līac cōlūt̄lā. C q̄ testā. face. cauſabor-
que mōrbū luēt̄lā. diuturnā memorātū sine dabo. o. infid. Item.
Quid. a. memoria fragilissimā in ienēcia, qua in cīate Oī
bulū grāmatīcē Horatī p̄t̄rē circa annū cērētūlā literā-
rī obliuīo obrepit, vt Bīacelīs poēta tradidit. vñ in lōgā na-
vīgati one dabat lērus coīes intercessiōt̄lā debitorē ex abūdā-
tūlā mēt̄lā p̄missorē cōdūt̄lā cōdūt̄lā. I. mēt̄lā cōdūt̄lā fī de acq. sed
nos vēto iolicitātē lōgit̄lā multō nauigātūm in hoc placido
mōrē ita clātū q̄ cōstituerāt̄lā, uela itaq̄. Thīmus, & lūmō
malo corona lat̄ imponim̄s, nihil mālū iam metueat̄s
q̄ scōpūlā t̄nūdāt̄lā & nihil magis q̄ pītarāt̄lā t̄bīrāt̄lā incur-
fōlāt̄lā, qui emīfōlāt̄lā inēt̄lāt̄lā pīgīlāt̄lā alienā cōmēntātōlā
studiōlāt̄lā deordānt̄lā. Quoad ex q̄um commīnuero.

F-I-N-L-S

R E G I S T R V M.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sf Tt Vv Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh,

Omnes sunt Quaterniones, praeter H h h, quæ est Ternio.

VENETIIS. M D L X X X I I I.